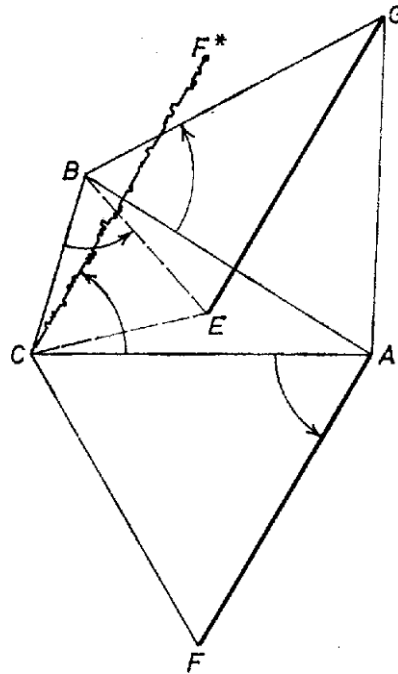

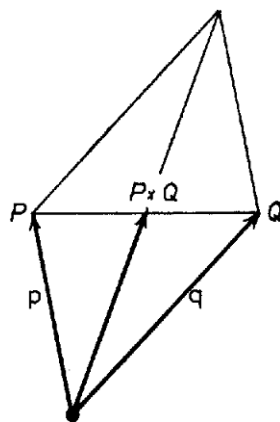
I. megoldás. Jelöljük a $B + C$, $A + C$, $B + A$ pontokat E , F , G -vel. Ez az „összeadás” nem kommutatív, például az $F^* = C + A$ pont nem azonos F -fel, hanem annak az AC szakasz felezőpontjára vonatkozó tükröképe: az AF , CF^* szakaszok rendre az AC szakasz 60° -os elforgatásával keletkeznek, de az első esetben A körül, a másodikban C körül forgatunk (1. ábra).

1. ábra

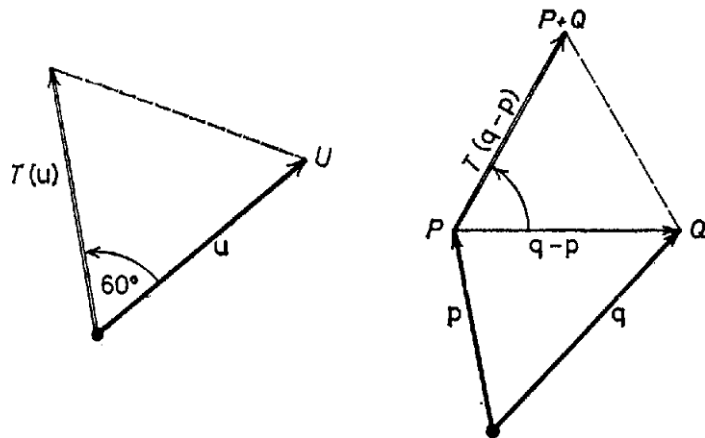
Elforgathatjuk az AC szakaszt B körül is 60° -kal, ekkor külön el kell forgatnunk az A csücsöt B körül, így éppen G -t kapjuk, és külön forgatni kell B körül C -t, amikor is E -t kapjuk. Mivel a különböző centrumú forgatások párhuzamos és egyállású eredményre vezetnek, EG -t CF^* -ből a C -t E -be vivő eltolással is megkaphatjuk. Ez viszont FA -ból az F -et C -be vivő eltolással kapható meg, így végül is azt kaptuk, hogy az F -et E -be vivő eltolás A -t G -be viszi. Ámde ekkor F és G az AE szakasz felezőpontjára nézve szimmetrikusan helyezkedik el, és ez épp az, amit bizonyítanunk kellett.

II. megoldás. A sík tetszőleges pontjába mutató helyvektorokat jelöljük rendre a megfelelő kisbetűvel. (A helyvektor olyan vektor, melynek kezdőpontja a sík egy rögzített pontja.) A $P \times Q$ művelet eredménye a PQ szakasz felezőpontja, s így a vektorok összeadási szabályai szerint ennek a pontnak az $\frac{1}{2}(\mathbf{p} + \mathbf{q})$ vektor felel meg (2. ábra).

2. ábra

Jelentsé $T(\mathbf{u})$ azt a vektort, amelyet úgy kapunk meg, hogy az $\mathbf{u}$ vektort pozitív (az óramutató járásával ellentétes) irányba elfordítjuk 60° -kal. Így a $P + Q$ pontba mutató helyvektor $\mathbf{p} + T(\mathbf{q} - \mathbf{p})$ alakba írható (3. ábra). Ezek felhasználásával írjuk fel az (1) alatti műveletek eredményeihez tartozó helyvektorokat.

3. ábra

A bal oldal helyvektorának a kétszerese

$$\mathbf{a} + \mathbf{b} + T(\mathbf{c} - \mathbf{b}),$$

a jobb oldal helyvektorának a kétszerese

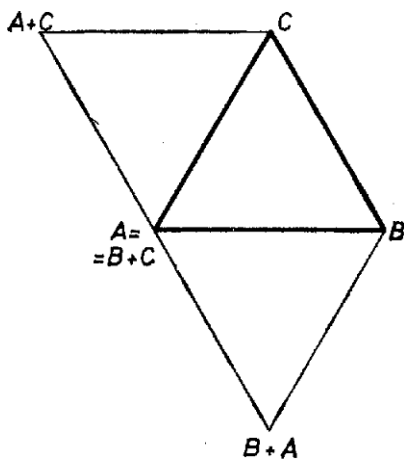
$$\mathbf{b} + T(\mathbf{a} - \mathbf{b}) + \mathbf{a} + T(\mathbf{c} - \mathbf{a}).$$

Azt kell igazolnunk, hogy ez a két vektor egyenlő. Ehhez elég azt belátnunk, hogy

$$T(\mathbf{c} - \mathbf{b}) = T(\mathbf{a} - \mathbf{b}) + T(\mathbf{c} - \mathbf{a}),$$

ahol $\mathbf{a} - \mathbf{b}$, $\mathbf{c} - \mathbf{a}$ és $\mathbf{c} - \mathbf{b}$ egy háromszög három oldalának vektorai, mégpedig úgy, hogy az első kettő összege éppen a harmadik. De ebből következik, hogy igaz az egyenlőség, mert két oldal 60° -os elforgatottjának összege egyenlő az összeg 60° -os elforgatottjával. Ezzel igazoltuk az (1) egyenlet helyességét.

Megjegyzések 1. Az I. megoldás szerint dolgozók úgy fejezték be megoldásaikat, hogy az A, F, E, G pontok paralelogrammát határoznak meg, tehát a szemközti csúcsokat összekötő szakaszok felezőpontjai egybeesnek. Ez igaz, és megoldásaikat 2 ponttal értékeltük. De megjegyezzük, hogy a megoldásuk hiányos, hiszen nem foglalkoztak azokkal az esetekkel, mikor e négy pont egy egyenesbe esik, pl. ha A, B, C egy szabályos háromszög csúcsai (4. ábra).

4. ábra

2. A megoldók egy része a forgásirányt rosszul értelmezte, és olyan szabályos háromszöget szerkesztett, melynek körüjárési iránya megegyezett az óramutató járásával, azaz negatív. A feladat állítása így is igaz, s a bizonyítás hasonlóan megy, ezért az ő megoldásaikat is elfogadtuk.